

Άρειος Πάγος 1823/1981, Τμ. Β'

Πηγή: Ε.Ε.Δ. 41/82 σελ. 326

Περίληψη: Ευθύνη προσήσαντος. - Περιλαμβάνει και την υποχρέωση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης. - Επιτρέπεται διαφοροποίηση του οφειλομένου ποσού μεταξύ προσήσαντος και προστηθέντος. - Ο προσδιορισμός του ποσού της ευλόγου χρηματικής ικανοποίησης δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. ΙΩ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. ΠΑΡΜ. ΤΖΙΦΡΑΣ

Δικηγόροι οι κ.κ. Β. Βασιλείου, Ι. Καρύδας

Κατά το άρθρ. 299 Α.Κ. ένεκα ζημίας μη περιουσιακής οφείλεται ικανοποίησης χρηματική κατά τας εν τω νόμω οριζόμενας περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων και η του άρθρου 932, ίδιου Κώδικος, διά της οποίας ορίζεται ότι ένεκεν αδικοπραξίας ανεξαρτήτως της αποζημιώσεως διά την περιουσιακήν ζημίαν, το δικαστήριον δύναται να επιδικάση εύλογον κατά την κρίσιν του χρηματικήν ικανοποίησιν λόγω ηθικής βλάβης. Κατά την σαφή δε της δευτέρας των ως άνω διατάξεων έννοιαν, αύτη, ως γενική διά πάσαν αδικοπραξίαν, εφαρμογήν έχει και εις την τοιαύτην του άρθρ. 922 Α.Κ., κατά την έννοιαν του οποίου ο προσήσας άλλον επί τινος υπηρεσίας ευθύνεται ανεξαρτήτως πταισματος περί την εκλογήν αυτού διά την ζημίαν ην ο προστηθείς προξένησε κατά την ενάσκησιν της ανατεθείσης αυτώ υπηρεσίας παρανόμως και υπαιτίως εις τρίτον (άρθρ. 914 Α.Κ.), καθιερουμένης ούτω παραλλήλου ευθύνης του προσήσαντος προς την τοιαύτην του προστηθέντος και δημιουργουμένης εκ του νόμου (άρθρ. 926 § 1 Α.Κ.) μεταξύ τούτων εις ολόκληρον ευθύνης. Επομένως ο προσήσας θα ευθύνεται τόσον διά την ανόρθωσιν της εις τον ζημιωθέντα προξενηθείσης περιουσιακής βλάβης, όσον και εις την πληρωμήν εις αυτόν χρηματικής ικανοποίησησεως, την οποίαν υπέστη εκ της πράξεως του προστηθέντος, επιτρεπομένης διαφοροποίησησεως του οφειλομένου διά χρηματικήν ικανοποίησιν μεταξύ προσήσαντος και προστηθέντος ποσού, αφού προς προσδιορισμόν αυτού λαμβάνεται υπ' όψιν πλην άλλων κατά τα εν τη επομένη σκέψει εκτιθέμενα και η περιουσιακή και κοινωνική κατάστασις του υποχρέου. Όθεν ο σχετικός εκ του άρθρ. 559 αριθ. 1 Κώδ. Πολ. Δικ. πρώτος λόγος αναιρέσεως, διά του οποίου προβάλλεται η αιτίασις ότι η αναιρεσιβαλλομένη απόφασις κατ' ασφαμένην ερμηνείαν και εφαρμογήν των παρατειθεισών διατάξεων των άρθρων 922, 926 και 932 Α.Κ. εποιήσατο διαφοροποίησιν του οφειλομένου διά χρηματικήν ικανοποίησιν ποσού, αναγνωρίσασα ότι ο μεν προστηθείς υποχρεούται να καταβάλη εις τον αναιρεσειόντα δραχμάς 250.000 εις ολόκληρον μετά της αναιρεσειούσης, προστησάσης ανωνύμου εταιρείας, αύτη δε δραχμάς 3.000.000, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

Ός προεξετέθη κατά το άρθρ. 932 Α.Κ. ένεκεν αδικοπραξίας ανεξαρτήτως της αποζημιώσεως διά την περιουσιακήν ζημίαν το δικαστήριον δύναται να επιδικάση εύλογον κατά την κρίσιν του χρηματικήν ικανοποίησιν λόγω ηθικής βλάβης. Τούτο ισχύει ίδια διά τον υποστάντα προσβολήν της υγείας, της τιμής ή της αγνείας αυτού ή τον στερηθέντα της ελευθερίας του. Εκ της διατάξεως ταύτης προκύπτει ότι δι' αυτής παρέχεται δυνατική ευχέρεια εις το δικαστήριον όπως, κατ' εκτίμησιν των υπ' όψιν αυτού τιθεμένων πραγματικών περιστατικών (βαθμού πταισματος, είδους προσβολής, περιουσιακής και κοινωνικής καταστάσεως των μερών κλπ.) επί τη βάσει των κανόνων της κοινής πείρας και της λογικής, επιδικάση ή όχι χρηματικήν ικανοποίησιν, εάν κρίνη ότι επήλθεν εις τον αδικηθέντα ηθική βλάβη, καθορίση δ' άμα και το ποσόν αυτής, το οποίον θεωρεί εύλογον. Ο προσδιορισμός επομένως του ποσού της ευλόγου κατά τα άνω χρηματικής ικανοποίησησεως αφέθη εις την ελευθέραν εκτίμησιν του δικαστού, η δε περί τούτου κρίσις δεν υπόκειται εις τον έλεγchon του Αρείου Πάγου, αφού αύτη σχηματίζεται εκ της εκτιμήσεως των πραγματικών γεγονότων, άνευ υπαγωγής του πορίσματος εις νομικήν τινά έννοιαν ώστε να δύναται να νοηθή ασφαμένη του νόμου εφαρμογή είτε ευθέως είτε εκ πλαγίου. Όθεν ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως, διά του οποίου προβάλλεται η αιτίασις ότι επιδικάσαν το Εφετείον εις τον αναιρεσίβλητον, υποστάντα ολικήν απώλειαν οράσεως και βαρέα εγκαύματα όντα δε ηλικίας 25 ετών, έγγαμον, πατέρα δύο ανηλίκων (βρεφών) τέκνων, έχοντα σύζυγον μη εργαζομένην και διαμένοντα εις μίσθιον οικίαν, εύλογον χρηματικήν ικανοποίησιν, λόγω ηθικής βλάβης, εκ δραχμών 3.000.000, εις βάρος της αναιρεσειούσης και εκ δραχμών 250.000 εις βάρος του υπ' αυτής προστηθέντος, εξ υπαιτιότητος του οποίου επήλθε η κατά τα άνω σωματική βλάβη του αναιρεσιβλήτου, εστέρησε την απόφασίν του νομίμου βάσεως, αφού δεν καθορίζει τα πραγματικά περιστατικά τα οποία εδικαιολόγουν την υπέρμετρον δυσαναλογίαν μεταξύ της καταβλητέας χρηματικής ικανοποίησησεως παρά του προσήσαντος εν σχέσει προς την καταβλητέαν υπό του

προσθηθέντος, μη αρκούσης μόνον της οικονομικής υπεροχής του προστήσαντος έναντι του προσθηθέντος, είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος. (Επικυρώνει την 6132/1980 Εφετ. Αθηνών).